

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 120
din 07.07.2010

Dosar nr.: 403/2009

Petiția nr.: 9045 din data 12.10.2009

Petent: Ș C

Reclamat: Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

Obiect: neacordarea drepturilor bănești, conform Hotărârii nr. 143 din 10.11.2004 emisă de Prefectura Argeș, în calitate de beneficiară a legii nr. 290/2003

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. Ș C , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, cu sediul în Calea Floreasca, nr.202A, sector 1, București

II. Obiectul sesizării

2.1. Petenta solicită constatarea existenței unei situații discriminatorii prin neacordarea drepturilor bănești, conform Hotărârii nr. 143 din 10.11.2004 emisă de Prefectura Argeș, în calitate de beneficiară a legii nr. 290/2003.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr. 9045 din 12.10.2009, petenta arată că este beneficiară a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947. În acest sens, petenta arată că

Prefectura Argeș a emis Hotărârea nr. 143 din 10.11.2004, însă din anul 2006 și până în prezent nu i s-au restituit drepturile bănești.

De asemenea, se arată că potrivit prevederilor art. 8 alin. 2 din actul normativ arătat "compensațiile se dau în termen de 6 luni de la înregistrarea cererilor".

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției înregistrate sub nr. 9045 din 12.10.2009, Colegiul Director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul petiției, părții reclamate. Prin adresa înregistrată cu nr. 10058 din 12.11.2009, Colegiul Director a solicitat punctul de vedere al Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

4.2. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare.

4.3. Prin adresa cu nr. 356 din 14.01.2010 a fost citată petenta. Prin adresa cu nr. 357 din 14.01.2010 a fost citată Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, prin reprezentant. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 23.02.2010. La termen s-a prezentat petenta, care și-a susținut petiția astfel cum a fost formulată inițial și completată ulterior. Reclamata a transmis punctul său de vedere prin adresele înregistrate cu nr. 11068 din 22.12.2009 și nr. 929 din 04.02.2010.

4.4. Urmare ședinței de audieri, Colegiul CNCD a solicitat reclamatei, prin adresa nr. 2179 din 18.03.2010, informații suplimentare cu privire la situația petentei, mai exact perioada aproximativă de achitare a sumelor cuvenite, criteriile de selectare a persoanelor care beneficiază de plata despăgubirilor și cuantumul sumelor acordate pe parcursul anului 2009.

4.5. Partea reclamată a răspuns solicitărilor Colegiului prin adresa nr.3736 din 11.05.2010.

4.6. În perioada 28 noiembrie 2009 – 20 aprilie 2010, Colegiul CNCD s-a aflat în imposibilitate de a organiza deliberări. În perioada august – noiembrie 2009 au încetat mandatele a 6 membrii în Colegiul CNCD. Datorită lipsei de cvorum, Colegiul nu s-a putut reuni în ședințe. Până la data de 20 aprilie 2010 Parlamentul nu a numit în ședința comună a celor două Camere membrii Colegiului, potrivit art. 22 alin. 2 și art. 24 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Dosarul a fost soluționat în data de 07.07.2010.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Petenta susține că este beneficiară a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile

proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947. În acest sens, petenta arată că Prefectura Argeș a emis Hotărârea nr. 143 din 10.11.2004, însă din anul 2006 și până în prezent nu i s-au restituit drepturile bănești.

5.1.2. De asemenea, petenta susține că potrivit prevederilor art. 8 alin. 2 din actul normativ arătat "compensițiile se dau în termen de 6 luni de la înregistrarea cererilor".

5.1.3. Având în vedere cele de mai sus, petenta consideră că discriminarea s-a produs prin faptul că deși legea este egală pentru toți, în județul Argeș toate persoanele cunoscute și îndreptățite au primit despăgubirile în cauză, mai puțin aceasta.

Susținerile Autorității Naționale pentru restituirea Proprietăților

5.2.1. Prin adresa înregistrată cu nr 11068 din 22.12.2009, reclamata remite punctul de vedere transmis petentei în luna octombrie a aceluiași an, prin care i se aduce la cunoștință faptul că despăgubirile se achită beneficiarilor în limita sumelor aprobate anual cu această destinație în bugetul de stat.

5.2.2. Prin adresa înregistrată ulterior sub nr. 929 din 04.02.2010, ANRP susține că, potrivit art. 18 alin 5 din H.G. nr. 1120/2006 privind aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a Legii nr. 290/2003, plata despăgubirilor se face în limita sumelor aprobate anual cu această destinație în bugetul de stat, astfel: "integral, dacă cuantumul acestora nu depășește 50000 lei, eșalonat în două tranșe, pe parcursul a doi ani consecutivi, astfel – 60 % în primul an și 40 % în anul următor, dacă cuantumul despăgubirilor se încadrează între 50001 lei și 200000 lei, eșalonat în trei tranșe, pe parcursul a doi ani consecutivi, astfel: 40 % în primul an și 60 % în anul următor, dacă cuantumul compensațiilor depășește 100001 lei".

5.2.3. Astfel, termenul de 6 luni stipulat de prevederile art. 8 alin 2 din Legea nr. 290-2003 este intervalul de timp care se scurge de la data depunerii cererii de acordare de despăgubiri la comisia județeană sau a municipiului București de către solicitant și data la care trebuie emise de către comisiile județene pentru aplicarea legii în cauză hotărârile privind recunoașterea drepturilor, acordarea despăgubirilor sau și a compensațiilor.

5.2.4. În ceea ce privește solicitarea Colegiului cu privire la situația actuală a petentei ANRP susține, prin adresa nr. 3736 din 11.05.2010, că Legea nr. 290/2003 nu presupune restituirea dreptului de proprietate asupra unor bunuri imobile, ci acordarea unor măsuri reparatorii, având în vedere posibilitățile economice și financiare ale țării, în raport cu alte necesități și priorități economice și sociale, în a căror evaluare și satisfacere legiuitorul este suveran.

5.2.5. În consecință, este posibil ca, în decursul acestui an, Serviciul pentru Aplicarea Legii nr. 290/2003 să dispună plata primei tranșe din despăgubirile stabilite prin Hătărârea nr. 143/2006 emisă de Comisia Județeană Argeș pentru Aplicarea legii în cauză.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.2. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași text (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngreunați ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus menționate.

6.3. Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul constată că petenta invocă vătămarea drepturilor sale prin neplata sumelor de bani cu titlu de compensație, care i se cuvin, în conformitate cu prevederile art. 8 alin.2 din legea nr. 290/2003. În acest sens, arată că în județul din care provine (Argeș) au primit compensațiile toate persoanele cunoscute și îndreptățite. Practic, petenta invocă inducerea unui tratament diferențiat (neplata compensațiilor) în raport cu persoane aflate în situații similare (beneficiari ai compensațiilor) indicați în cauza prin persoane „cunoscute” respectiv „îndreptățite” din județul Argeș.

6.4. În raport cu principiul inversării sarcinii probei ce guvernează materia nediscriminării, prevăzut în art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000, republicată, astfel cum a reținut în jurisprudența sa, (a se vedea Hotărârea nr. 180 din 17.07.2007, Hotărârea nr. 440 din 30.07.2008, Hotărârea nr. 292 din 14.05.2009 și altele) Colegiul a precizat că potrivit acestui principiu, persoana interesată, în cazul nostru, petentul/petenta, trebuie să indice suficiente elemente care permit presupunerea existenței unei discriminări. Aceste elemente pot fi considerate ca mijloace de probă în sprijinul existenței unui tratament diferit (excludere, restricție, preferință, deosebire) aplicat petentului direct sau indirect, însă trebuie precizat că raportat la prevederile art.20 alin.6 obligația care incumbă petentului/petentei este de „a dovedi existența unor fapte” ceea ce ne situează în domeniul principiului general al sarcinii probei ce revine petentului de a dovedi fapte, însă, ca excepție, legiuitorul stabilește, „fapte care permit a presupune existența unei discriminări directe sau indirecte”, astfel cum e definită de O.G. nr.137/2000, republicată. Acest aspect, impune din punct de vedere procedural, obligația petentului/petentei în susținerea afirmațiilor sale de a dovedi existența unei fapte, de natură a da naștere unei prezumții de tratament diferit aplicat. În acest moment, persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. Or, sub acest aspect, se poate constata fără dubiu că rezultă excepția de la materia dreptului comun în ceea ce privește sarcina probei, devreme ce petentului nu îi incumbă obligația de a dovedi lipsa justificării tratamentului diferențiat (deosebire, excludere, restricție, preferință).

6.5. Desigur, trebuie subliniat că nu este impusă dovedirea unui fapt negativ cât a unui fapt pozitiv concret strâns legat de o justificare obiectivă și rezonabilă. În absența unei explicații de „justificare obiectivă” de natură a răsturna prezumția că un criteriu interzis a stat la baza tratamentului diferit, o jurisdicție sau o altă instanță competentă este în drept să constate existența unei discriminări. Aplicarea principiului inversării sarcinii probei este în mod similar contextualizat de Curtea Europeană de Justiție care arată că în cazul în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.).

6.6. Luând act de înscrisurile aflate la dosar, Colegiul reține că petenta invocă neplata sumelor de bani ce i se cuvin cu titlul de compensație, în conformitate cu prevederile art. 8 alin.2 din legea nr. 290/2003. Acest fapt este indicat în raport de comparabilitate cu persoanele „cunoscute” respectiv „îndreptățite” din județul Argeș. Petenta depune la dosar Hotărârea nr. 143 din 10.11.2006 a Comisiei de

aplicare a legii nr. 290/2003 Argeș, referatul de specialitate nr. 2104 din 19.12.2007 și notificarea adresată părții reclamate din 08.09.2009. Partea reclamată arată că potrivit informațiilor furnizate de Comisia Județeană Argeș pentru aplicarea legii nr. 290/2003 din cadrul instituției Prefectului, au fost înregistrate 348 de cereri de despăgubiri. Pentru un număr de 101 cereri a fost declinată competența soluționării către ale instituții ale Prefectului din țară. Au fost emise 169 de hotărâri de admitere și 1 hotărâre de respingere. În prezent, există 78 de cereri de despăgubiri nesoluționate. În perioada iunie 2006-martie 2007 au fost înregistrate la Autoritate un număr de 1116 cereri de despăgubiri aferente hotărârilor de acordare emise de comisii, reprezentând aproximativ 24% din totalul cererilor de plată a despăgubirilor depuse de beneficiari în perioada iunie 2006-iunie 2010. Printre acestea se numără și cererea de plată aferentă hotărârii nr. 146/10.11.2006, cerere depusă la 07.03.2007. Potrivit regimului de acordare a plăților, în funcție de cuantumul acestora, s-a dispus plata pentru 77% din totalul de 1116 cereri depuse în perioada iunie 2006-martie 2007. Din procentul de 23% de cereri de plată a despăgubirilor aferente hotărârilor emise de comisiile județene, depuse în perioada de mai sus, pentru care nu s-a dispus plata niciuneia din tranșele de despăgubiri, 7,25% reprezintă ponderea cererilor emise de comisia din Argeș.

6.7. Coroborat prevederilor art. 2 alin.1 și art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul reține din susținerile petentei că fapta de discriminare este, esențialmente, circumstanțiată prin neacordarea compensațiilor stabilite de comisia județeană Argeș în raport cu alți beneficiari, care se situează într-o poziție analoagă, indicați în cauză drept „toate persoanele cunoscute și îndreptățite”. În opinia Colegiului, indicarea acestui raport de comparabilitate este de natură pur generică. Chiar dacă am reține că, de plano, persoanele „îndreptățite” intră sub incidența unui asemenea raport, fiind deținători ai unor hotărâri de stabilire a compensațiilor similar cu petenta, aceștia nu sunt individualizați, cel puțin sub aspectul cuantumului compensațiilor. Or, cel puțin o astfel de persoană, ar fi putut fi indicată de petentă, de vreme ce face trimitere explicită la aceștia ca fiind cunoscuți. Acest aspect devine extrem de relevant, deoarece normele metodologice de aplicare a legii nr. 290/2003, stipulează, în art. 18 alin.5 din H.G. nr. 1120/2006, achitarea sumelor integral sau eșalonat, la diferite termene și în anumite procente, în funcție de cuantumul compensațiilor. Or, din acest punct de vedere, raportul de comparabilitate trebuie stabilit corelativ criteriilor prescrise de legiuitor. Pe de altă parte, indicarea raportului de comparabilitate în legătură cu „toate persoanele cunoscute” este pur subiectiv și nu poate fi analizat în cauză, de vreme ce petenta nu oferă niciun indiciu în individualizarea acestor persoane, astfel încât să se stabilească o eventuală similaritate. Or, indicarea cel puțin a unor persoane cunoscute de însăși petenta, care dețineau hotărâri similare, nu ar putea fi considerat a constitui o sarcină disproporționată, în corelare cu principiul inversării sarcinii probei.

6.8. Dincolo de aceste aspecte, Colegiul reține că în cauza S.Coleman v. Attridge Law, Steve Law cât și în cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului sarcina de a

stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină părților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, părțile menționate ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

6.9. Colegiul reține că dreptul petentei la compensații nu este contestat de partea reclamată. Dreptul acesteia este indubitabil stabilit prin însăși hotărârea emisă de comisia de specialitate care a stabilit compensațiile în speță și este recunoscut de partea reclamată. Ceea ce însă interesează, din punctul de vedere al unei eventuale discriminări directe, este existența unui raport de cauzalitate între fapta imputată (neplata compensațiilor) și un eventual criteriu interzis (oricare din cele enumerate în art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000). Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, a unui motiv, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. În același sens, s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009. Astfel, Colegiul trebuie să analizeze din mijloacele de probă și înscrisurile aflate la dosar, în ce măsură se poate reține un raport de cauzalitate direct între faptele imputate și un eventual criteriu.

6.10. În raport de susținerile părților și înscrisurile depuse la dosar de către acestea, Colegiul este de opinie că, în prezenta speță, nu pot fi reținute mijloace probatorii vecine și conexe de natură a reține prezumția săvârșirii unei discriminări prima facie împotriva petentei pe baza unui criteriu interzis. Dincolo de faptul că petenta nu invocă un asemenea criteriu și nici nu impută că un criteriu din cele enumerate în Art. 2 alin.1 a stat la baza neplății compensațiilor, Colegiul reține că susținerea petentei se fundamentează pe faptul că persoanele cunoscute și îndreptățite din județul Argeș au primit aceste compensații.

6.11. Deși Colegiul a reținut că indicarea unui asemenea raport de comparabilitate este de natură generică, observă că, din actele dosarului rezultă pe de o parte că achitarea compensațiilor se face în funcție de elemente determinate de quantum, se poate face eșalonat, în anumite procente, în funcție de limite de sume, stabilite de legiuitor. Pe de altă parte, aceste compensații se plătesc în funcție de disponibilul sumelor stabilite anual în bugetul de stat cu această destinație iar fondurile sunt constituite în baza legilor speciale care prevăd astfel de compensații. Partea reclamată a indicat în cauză faptul că din procentul de 23% de cereri de plată a despagubirilor aferente hotărârilor emise de comisiile

județene, depuse în perioada iunie 2006-martie 2007, pentru care nu s-a dispus plata niciuneia din tranșele de despăgubiri, 7,25% reprezintă ponderea cererilor emise de comisia din Argeș. Astfel, prezumțiile ce decurg în cauză nu sunt de natură a presupune existența unei legături de cauzalitate directă între un eventual criteriu interzis și tratamentul diferit imputat în cauză, în sensul prevederilor art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative”.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. În privința faptelor sesizate nu se pot reține mijloace de probă care să determine incidența art. 2 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. Clasarea dosarului;

3. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;

4. O copie a hotărârii se va transmite părților: Ș C , cu domiciliul în Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, cu sediul în Calea Floreasca, nr.202A, sector 1, București

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

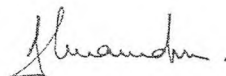
HALLER Istvan – Membru

NIȚĂ Dragoș Tiberiu – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

Opinie concurentă exprimată de membru în Colegiu, Haller István

1. În **O.G. nr. 137/2000**, republicată, împărțirea sarcinii probei este prevăzută de art. 20 alin. 6, care formulează în modul următor: „*Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.*”

2. Directivele europene în domeniu (**Directiva 2000/78/CE**, art. 10; **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, art. 8) formulează în modul următor: „*Statele membre iau măsurile necesare, în conformitate cu sistemul juridic propriu, astfel încât, atunci când o persoană se consideră lezată prin nerespectarea față de ea a principiului*

«egalității» și prezintă, în fața unei jurisdicții sau a unei alte instanțe competente, fapte care permit prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte, să revină reclamantului sarcina de a dovedi că nu a violat principiul «egalității».

3. Motivația împărțirii sarcinii probei este dată de faptul că victimele discriminării dispun de posibilități reduse de a proba discriminarea. Spre exemplu la o angajare persoana care presupune că a fost refuzată datorită apartenenței sale religioase, poate proba doar faptul că a participat la concurs, a satisfăcut cerințele profesionale dar nu a fost angajată. Întregul probatoriu privind desfășurarea concursului, rezultatele, motivele angajării unora și refuzul angajării altor persoane se află la angajator. Prin urmare, într-un astfel de caz arătarea faptelor cunoscute de către persoana neangajată trebuie să reprezinte o prezumție. Altfel victimele discriminării sunt lipsite, în mare parte, de orice șansă de a avea câștig de cauză. Nu se poate vorbi de respectarea principiului „egalității armelor” dacă o parte nu poate dispune de mijloace probatorii.

4. Prezumția, cum arată și **Dicționarul explicativ al limbii române**, este o părere întemeiată pe aparențe, pe ipoteze, pe deducții; presupunere, supoziție, recunoașterea unui fapt ca autentic din punct de vedere juridic, până la proba contrară. Se poate observa caracterul extrem de subiectiv al noțiunii de prezumție.

5. Din punctul meu de vedere faptul că reclamatul nu a oferit petentei compensațiile ce i se cuvin, probând faptul că are dreptul la aceste compensații, și că aceste compensații trebuie acordate de către reclamat, este în măsură să creeze o prezumție. Petentul nu are nici un mijloc de probă privind alte aspecte ale cazului.

6. Crearea unei prezumții nu afectează în mod negativ reclamatul, care are toate mijloacele de probă pentru răsturnarea prezumției. Reclamatul putea arăta că nimeni nu a beneficiat de compensații sau că există criterii transparente și corecte, nediscriminatorii privind acordarea compensațiilor.

7. Din răspunsul oferit de reclamat reiese pe de o parte că anumite persoane au beneficiat de compensații, pe de altă parte nu se clarifică criteriul de acordare pentru unii și criteriul de amânare pentru alții.

8. Un sistem în care drepturile se acordă în mod samavolnic de către o autoritate de stat reprezintă un mare risc pentru producerea fenomenului corupției, dar totodată și a discriminării. Tolerarea unui astfel de sistem de către alte autorități ale statului a dus România în situația în care se află în momentul de față.

9. Totuși, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu poate constata existența unei fapte de discriminare, faptele de discriminare reprezentând diferențieri bazate pe un criteriu care atinge un drept fără o justificare obiectivă. În cazul de față nu există un criteriu („deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu”, art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**). În toate cazurile de constatare a discriminării, Colegiul director a arătat criteriul de discriminare. Existența acestui criteriu face diferența între abuzuri, spre exemplu, și discriminări.

10. Chiar dacă în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul **BEIAN împotriva ROMÂNIEI**) — în ciuda faptului că și **Convenția europeană a**

drepturilor omului stabilește criteriul ca un element al discriminării (**Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”) — există cauze în care nu s-a analizat existența unui criteriu, consider că CNCD trebuie să rămână la o interpretare mai exigentă a noțiunii de discriminare.

11. În concluzie, consider că faptele arătate în petiție nu reprezintă discriminare, în lipsa unui criteriu ce trebuie invocat de petentă, ele pot fi eventual fapte de altă natură, cum ar fi neglijență în serviciu sau abuz în serviciu contra intereselor persoanelor.

Data redactării 30.07.2010

Hotărare redactată G.D., Tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

